

Bivirkninger av antibiotika Noe mer enn plager fra mage-tarm?

Jenny Bergman

Bivirkningsentusiast

Økt kunnskap om
bivirkninger =

Økt kunnskap om bivirkninger

gir oss grunnlag for:

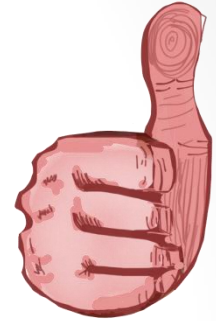
- riktigere valg av behandling, informasjon og forebygging
- raskere identifisering og tiltak ved bivirkninger
- å forstå viktigheten av å øke kunnskapen enda mer = melde bivirkninger

GI-bivirkninger er vanlige ...

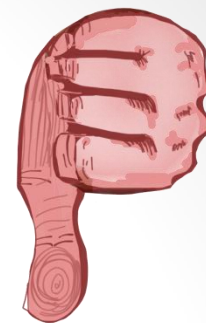
- Vanligere for bredspektrede enn smalspektrede
  - Endring av tarmflora
- Økt tarmmotilitet (makrolider)
- Vei inn risikoen for GI-plager som «erstatning» for plager av infeksjonen
- Alvorlig antibiotika-assosiert diaré forekommer også hos barn

Probiotika mot GI-bivirkninger

- Probiotika = bakterier med positiv effekt på vertens helse
- Studier av moderat kvalitet
- Begrenset dokumentasjon for ulike bakteriestammer
- Økende dokumentasjon for effekt på forebygging og behandling av antibiotika-assosiert diaré

men ....

- Infeksjoner er rapportert som bivirkning
- Probiotika skal ikke gis til kritisk syke eller immunsupprimerte
- Sprikende funn hos nyfødte ift sikkerhet
- Barn 0-3 år: Ukjent effekt på etablering av tarmflora og utvikling av immunsystemet

Pencillinallergi

- 1 – 10% oppgir å ha en penicillinallergi, men under 1% har en ekte allergi
  - Anamnese!
  - GI-plager og diaré er ikke en allergisk reaksjon
- Utslett uten kløe: fortsett behandling
- Utslett med kløe eller mild urtikaria: seponer, utred før ny behandling
- Kraftig urtikaria, hevelse i ansikt/ledd, blemmer på slimhinner: Seponer, CAVE

Mindre vanlige bivirkninger

- Økt QT intervall av makrolider, særlig erytromycin. Unngå andre legemidler som kan gi økt QT-intervall (cisaprid, cimetidin m.fl.)
- Karnitinmangel av pivmecillinam. Unngå langvarig eller hyppig bruk
- Hematologisk påvirkning av trimetoprim-sulfa

Hva er meldt gjennom 45 år?

- I snitt 10 meldinger/år for barn 0-17 år
- 1 av 2 involverer hudreaksjoner og 1 av 4 GI-reaksjoner
- 19 på erythema multiforme eller Steven-Johnson
- 24 meldinger gjelder hematologisk påvirkning, hvorav 13 på trimetoprim-sulfa
- 41 meldinger på misfarging av tenner

Noen meldinger siste året

- Hypoglykemi av trimetoprim-sulfa (Bactrim)
  - Innlagt med blodsukker på 1 mmol/L
  - Mulig binding av sulfametoksazol til beta-cellene i pankreas fører til frigjøring av insulin
- Cerebellar ataksi av metronidazol (Flagyl)
  - Tenåring med personlighetsforandring, utydelig tale og dårlig koordinasjon av bevegelser
  - Uklar mekanisme, men rammer hyppigst cerebellum

Alle kan melde

Leger har meldeplikt ved **mistanke** om:

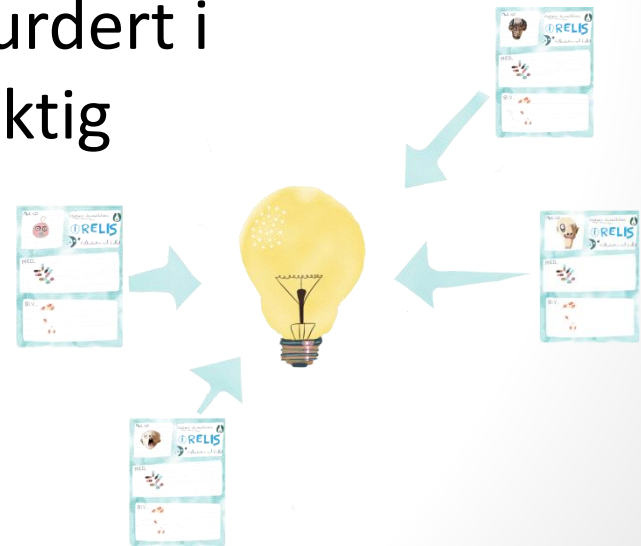
- Dødelige og livstruende bivirkninger
- Bivirkninger som har gitt varige alvorlige følger
- Uventede eller nye bivirkninger

**kjente
og
ukjente**

**Ved uventet dose
Av uventet varighet
eller alvorlighetsgrad**

Dette skjer med din melding

- Din melding blir aidentifisert og lagt i en nasjonal og internasjonal database
- RELIS gir deg en tilbakemelding
- Alle meldinger blir evaluert og vurdert i forhold til om de tilfører ny og viktig informasjon

Oppsummering

- 😊 Vei risikoen for bivirkninger mot nytten før forskrivning
- 😊 Tenk på bivirkninger som potensiell differensialdiagnose
- 😊 Meld mistenkte bivirkninger som er alvorlige, ukjente eller interessante/viktige